

Annettu
julkipanon jälkeen
18.12.2020

Diaarinumero
01488/20/4113
01590/20/4113

ASIA

Tilapäisen rakennuksen rakennuslupaa koskevat valitukset

Valittajat

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Luonnollisesti Pyhtää ry

Valituksenalainen päätös

Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaosto 10.6.2020 § 22,
annettu julkipanon jälkeen 17.6.2020

Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaosto on myöntänyt Redstone Aero Oy:lle tilapäisen rakennusluvan kerrosalaltaan 324 neliömetrin suuruisen kalustosuojan rakentamiseen kiinteistön 624-404-53-126 alueelle enintään viiden vuoden määräajaksi. Valvontajaosto on myös päättänyt, että tilapäisten rakennusten rakenteet tulee suunnitella siten, että rakennus on purettavissa rakenteita rikkomatta kohtuullisin kustannuksin määräajan kulutta umpeen. Rakennuksen suunnittelussa on otettava huomioon rakennuksen tarkoitus sekä lujuuden, terveellisyyden, liikenteen ja paloturvallisuuden vaatimukset. Lisäksi valvontajaosto on myöntänyt aloittamisoikeuden ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta maankäyttö- ja rakennuslain 144 §:n mukaisesti 10 000 euron suuruista vakuutta vastaan.

Osoite

Minna Canthin katu 64, PL 1744
70101 KUOPIO

Puhelin

029 56 42500

Faksi

029 56 42501

Sähköposti ja asiointipalvelu

ita-suomi.hao@oikeus.fi

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valitus

Valituksenalainen päätös on kumottava. Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella (myöhemmin ELY-keskus) on valitusoikeus asiassa maankäyttö- ja rakennuslain 18, 22, 23 ja 24 pykälien, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain 3 §:n, luonnonsuojelulain 6 §:n, ympäristönsuojelulain 3 luvun 21 §:n ja hallintolainkäyttölain 6 §:n säännösten sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden nojalla.

Lentotoiminta-alueelle ei ole osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa aluevarauksia. Kunnanvaltuuston hyväksymä yleiskaava ei ole lainvoimainen. Alueella ei ole asemakaavaa. Yksittäisten lupamenettelyiden kautta ollaan ratkaisemassa alueen maankäyttö ilman vuorovaikutusta, vaikutusten arviointia ja tietoa alueen soveltuvuudesta aiottuun käyttöön. Alueen tavoitellun maankäytön ja toiminnan vaikutukset tulee arvioida maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla muun muassa Natura-2000 alueen arvoihin ja pohjavesiolosuhteisiin sekä hulevesien hallintaan.

Lainvoimaa vailla olevassa yleiskaavassa alueelle on varattu laaja lentoliikenteen ja siihen liittyvien toimintojen alue kaavamerkinnällä LL-1. Kaavamääräyksen mukaan alueelle on mahdollista sijoittaa lentotoimintaa, lento- ja yritystoimintaan liittyvää rakentamista sekä virkistykseen, matkailuun, tutkimus- ja kehitystoimintaan liittyviä palveluita. Kunnanvaltuuston hyväksymän yleiskaavan perusteella alueelle tavoiteltua toimintaa ja maankäyttömuutosta voidaan pitää vaikutuksiltaan merkittävänä maakunnallisena asiana. Myös maakuntavaltuuston 15.6.2020 hyväksymässä, lainvoimaa vailla olevassa Kymenlaakson maakuntakaava 2040:ssä on lentoliikenteen aluemarkinta kyseisellä paikalla.

Maankäytön muutos on toteutettu Pyhtään kunnan tukemana ilman maankäyttö- ja rakennuslain mukaista suunnittelua ja ohjausta. Lentopaikka-alueen yleiskaavoitus on aloitettu, kun nykyinen yhden kilometrin pituinen kiitotie on jo ollut olemassa ja saanut asfalttipäällysteen. Alueen kehittäminen lentoliikenteen paikaksi muuttaa alueen maankäyttöä merkittävästi ja pysyvästi. Toiminnan luonteen ja yleiskaavaluonnoksen aluevarausten perusteella lentoliikennepaikalla saattaa toteutuessaan olla paikallisten vaikutusten ohella merkittäviä maakunnallisia ja valtakunnallisia vaikutuksia, muun muassa liikenteeseen, liikkumiseen, Natura-2000 -alueen arvoihin, pintavesiin ja pohjaveden laatuun ja määrään. Ympäristövaikutusten merkittävyyden arvioimiseksi alueen rakentaminen edellyttää tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa.

Lentoliikenteen hankealue sijoittuu Pyhtään Korkiaharjun vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen länsipuolelle. Lentokentän kiitotie sijoittuu pääasiassa pohjavesialuerajauksen ulkopuolelle ja toteutuneen kiitotiealueen eteläosa sijoittuu pohjavesialueen reunavyöhykkeelle. Korkiaharjun pohjavesialueella sijaitsee Kymen Vesi Oy:n Korkiaharjun varavedenotamo. Vedenottamolla on Itä-Suomen vesioikeuden päätökseen (23.4.1981) perustuva vesilain mukainen suoja-alue. Suunniteltu lentopaikka sijaitsee yhdestä kahteen kilometriä koilliseen Natura 2000 -verkostoon kuuluvasta

Santaniemenselkä-Tyyslahti -alueesta FI0416007, joka on lintudirektiivin mukainen SPA-alue, ja Kymijoen alueesta FI0401001, joka on luontodirektiivin mukainen SAC-alue, sekä Strukan METSO -nimisestä luonnonsuojelualueesta.

Pyhtään kunnan valvontajaosto oli myöntänyt 1.10.2018 Redstone Aero Oy:lle rakennusluvan kolmen kalustosuojan, yhteensä 972 kerrosneliömetrin, rakentamiseksi samalle kiinteistölle. Rakennusluvasta on valitettu ja asian käsittely on kesken korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Tilapäisellä rakennusluvalla luvitettu kalustosuoja on samanlainen kuin mainitulla rakennusluvalla luvitetut rakennukset. Pyhtään kunnan valvontajaosto oli myöntänyt 13.12.2017 alueelle rakennusluvan kahdelle maa- ja metsätalouksikäyttöön tarkoitetulle varastorakennukselle, ja siinä yhteydessä kunta oli todennut alueen pääkäyttötarkoituksen olevan maa- ja metsätalouden harjoittamisen. Päätös on saanut lainvoiman. ELY-keskuksen tiedossa ei ole suunnitelmaa siitä, miten alueelle osoitettu maa- ja metsätalouksrakentaminen sovitetaan yhteen tavoitellun ilmailutoiminnan kanssa.

Koska lentokonesuojille on alun perin haettu pysyvän rakennuksen rakennuslupaa, ei voida katsoa, että rakennukset niiden rakenne, arvo ja käyttötarkoitus huomioon ottaen olisivatkin tarkoitetut pysytettäväksi paikallaan vain tilapäisesti. Rakennusten tilapäisyys ei toteudu. ELY-keskus on katsonut, että myönnettäessä tilapäisen rakennuksen rakennuslupa on käytetty väärin viranomaiselle kuuluvaa harkintavaltaa eli päätös on tehty asiallisesti toisessa tarkoituksessa kuin missä toimivalta on viranomaiselle uskottu.

Luonnollisesti Pyhtää ry:n valitus

Valituksenalainen päätös tilapäisen rakennusluvan ja lupaan liittyvän aloittamisoikeuden myöntämisestä on kumottava. Aloittamisoikeuden kumoamista koskeva vaatimus on käsiteltävä kiireellisenä. Luonnollisesti Pyhtää ry on maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 6 kohdassa tarkoitettu yhdistys, jolla on valitusoikeus asiassa. Koska kysymyksessä olevalla alueella ei ole kaavaa, rakennusluvan myöntäminen olisi edellyttänyt suunnittelutarveratkaisua tai poikkeamispäätöstä.

Tilapäinen rakennuslupa on myönnetty valmiille rakennukselle, joka on rakennettu ilman lainvoimaista lupaa. Rakennukselle on rakennuslupa, jonka Itä-Suomen hallinto-oikeus on kumonnut 6.9.2019 antamallaan päätöksellä numero 19/0178/3. Rakennuslupa-asian käsittely on kesken korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeuden on ratkaistava, voidaanko samalle paikalle myöntää päällekkäisiä rakennuslupia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 16 ja 137 pykälien mukaisesti alueelle ei tule sallia rakentamista ilman kaavoitusta tai suunnittelutarveratkaisua, koska alueen maankäyttöä ei ole ratkaistu millään laillisella tavalla. Kymenlaakson maakuntakaavassa kyseinen kiinteistö sijaitsee niin sanotulla valkoisella alueella. Tällä hetkellä alue on maa- ja metsätalousmaata. Kymenlaakson maakuntavaltuusto on hyväksynyt 15.6.2020 Kymenlaakson maakuntakaava 2040:n. Kaava ei ole lainvoimainen. Pyhtään kunnanvaltuusto on hyväksynyt 27.4.2020 Pyhtään Kirkonkylän osayleiskaavan, jonka alueella lentopaikkakiinteistö on. Kaava ei ole lainvoimainen. Lentopaikan pitolupa,

rakentamislupa ja ympäristölupa eivät nekään ole lainvoimaisia. Valvontajaosto on myöntänyt 29.4.2020 kolmelle kalustosuojalle tilapäisen rakennusluvun, johon kohdistuvien valitusten käsittely on kesken hallinto-oikeudessa.

Lentopaikan lähistöllä sijaitsee Natura 2000 -verkostoon kuuluva Santanienmenselkä-Tyyslahti -natura-alue, joka on lintudirektiivin mukainen SPA-alue, ja Kymijoen natura-alue, joka on luontodirektiivin mukainen SAC-alue, sekä Strukan METSO -luonnonsuojelualue. Rakennuslupa vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista. Rakennuspaikka sijaitsee Korhiaharjun pohjavesialueella. Kysymyksessä oleva rakennus on rakennettu ilman lainvoimaista lupaa, joten on epäselvää, miten sen valvonta on hoidettu ja onko pohjaveden suojaus otettu huomioon.

Valvontajaoston perustelut tilapäisen rakennusluvun myöntämiselle ovat riittämättömät eivätkä perustu lainsäädäntöön. Ilmailulain 79 §:ssä lentopaikan tai muun ilmailua palvelevan alueen rakentamisluvalla tarkoitetaan eri asiaa kuin rakentamisella ja rakennusluvun myöntämisellä maankäyttö- ja rakennuslaissa. Valituksenalaisessa rakennusluvassa ei ole kyse ilmailulain 79 § 4 momentissa tarkoitettusta tilanteesta, sillä kyseistä momenttia ei sovelleta rakennusten rakentamiseen. Säännös koskee vain lentopaikan rakentamista, johon rakennukset eivät kuulu. Rakennusten rakentamiseen tulee soveltaa maankäyttö- ja rakennuslain säännöksiä.

Lentopaikan rakentamisella hiljaiselle alueelle on merkittäviä asumisoloihin ja viihtyvyyteen liittyviä vaikutuksia sekä vaikutuksia kiinteistöjen arvoon. Asianosaisia laajempien tahojen kuuleminen olisi ollut tarpeen maankäyttö- ja rakennuslain 173 §:n ja vastaavan asetuksen 86 §:n edellyttämällä tavalla hankkeen vaikutusten vuoksi. Asiassa on jätetty ottamatta huomioon vuorovaikutus. Valvontajaoston olisi tullut myös pyytää lausunto Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta.

Lausunto ja vastine

Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaosto on antanut lausunnot valituksen johdosta.

Redstone Aero Oy on antanut vastineen valitusten ja valvontajaoston lausuntojen johdosta. Vastineessa on vaadittu, että Kaakkois-Suomen ELY-keskus ja Luonnollisesti Pyhtää ry veloitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan Redstone Aero Oy:n oikeudenkäyntikulut 6 295,06 eurolla laillisine korkoineen.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus ja Luonnollisesti Pyhtää ry ovat antaneet vastineet valvontajaoston lausunnon ja Redstone Aero Oy:n vastineen johdosta.

Merkitään

Hallinto-oikeus on kieltänyt valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon 9.10.2020 antamallaan välipäätöksellä nro 20/0192/3.

Hallinto-oikeudessa on ollut asiaa käsiteltäessä esillä diaarinumerolla 01083/20/4113 vireillä olevan Luonnollisesti Pyhtää ry:n valituksen asiakirjat ja diaarinumerolla 01267/20/4113 vireillä olevan Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen valituksen asiakirjat. Valitukset koskevat Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaoston päätöstä 29.4.2020 § 16, jolla on myönnetty Redstone Aero Oy:lle rakennuslupa kolmen tilapäisen kalustosuojan rakentamiseen kiinteistölle 624-404-53-126.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus kumooa Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaoston päätöksen ja hylkää Redstone Aero Oy:n rakennuslupahakemuksen.

Hallinto-oikeus hylkää Redstone Aero Oy:n oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

Valitusten tutkiminen ja päätöksen kumoaminen

Ratkaistavat kysymykset

Asiaa arvioitaessa on valitusten johdosta ratkaistava se, onko Luonnollisesti Pyhtää ry:llä ja ELY-keskuksella valitusoikeus valvontajaoston tilapäiselle rakennukselle myöntämästä rakennusluvasta. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (KHO:2002:47, KHO:2003:2 ja KHO:2012:40) jos rakennuslupa myönnetään sellaiselle hankkeelle, joka edellyttäisi maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettua poikkeamista tai suunnittelutarveratkaisua, valitusoikeus rakennuslupaa koskevasta päätöksestä määräytyy maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n nojalla siltä osin kuin valitusoikeutta ei lain 192 §:n 1 momentin nojalla olisi. Tämän vuoksi asiassa on ensin ratkaistava, onko rakennuslupa tullut myöntää ilman poikkeusta tai suunnittelutarveratkaisua, ja sen jälkeen on arvioitava valitusoikeutta.

Sovellettavat oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n 1 momentin mukaan suunnittelutarvealueella tarkoitetaan aluetta, jonka käyttöön liittyvien tarpeiden tyydyttämiseksi on syytä ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin, kuten teiden, vesijohdon tai viemärin rakentamiseen taikka vapaa-alueiden järjestämiseen. Pykälän 2 momentin mukaan suunnittelutarvealuetta koskevia säännöksiä sovelletaan myös sellaiseen rakentamiseen, joka ympäristövaikutusten merkittävyyden vuoksi edellyttää tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa. Pykälän 4 momentin mukaan rakennusluvasta erityisistä edellytyksistä tässä pykälässä tarkoitettulla suunnittelutarvealueella säädetään 137 §:ssä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 18 §:n 2 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on valvottava, että kaavoituksessa, rakentamisessa ja muussa alueiden käytössä otetaan huomioon vaikutuksiltaan valtakunnalliset ja merkittävät maakunnalliset asiat. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus huolehtii sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) 3 §:n mukaan kuuluvista tehtävistä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n 1 momentin mukaan sen lisäksi, mitä rakennusluvan edellytyksistä muutoin säädetään, rakennusluvan myöntäminen 16 §:ssä tarkoitetulla suunnittelutarvealueella, jolle ei ole hyväksytty asemakaavaa, edellyttää, että rakentaminen:

- 1) ei aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;
- 2) on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta; ja
- 3) on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista.

Saman pykälän 4 momentin mukaan rakentaminen suunnittelutarvealueella ei myöskään saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 176 §:n 1 momentin mukaan rakennusvalvontaviranomainen voi 171 §:n 2 momentissa säädetyin edellytyksin ja rajoituksin myöntää rakennusluvan, kun kysymys on tilapäisen rakennuksen rakentamisesta enintään viiden vuoden ajaksi. Tilapäisenä pidetään rakennusta, joka sen rakenne, arvo ja käyttötarkoitus huomioon ottaen on katsottava tarkoitetun pysytettäväksi paikallaan enintään mainitun ajan. Pykälän 2 momentin mukaan tutkittaessa tilapäisen rakennuksen rakentamista koskevaa lupahakemusta on otettava huomioon rakennuksen tarkoitus sekä lujuuden, terveellisyyden, liikenteen, paloturvallisuuden ja ympäristöön sopeutuvuuden vaatimukset. Pykälän 3 momentin mukaan tilapäistä rakennusta koskevassa lupamenettelyssä on soveltuvin osin noudatettava, mitä 173 §:ssä säädetään.

Maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:n 1 momentin mukaan valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; sekä
- 4) kunnalla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n mukaan valitusoikeus poikkeamispäätöksestä sekä suunnittelutarveratkaisua koskevasta 137 ja 137 a §:n mukaisesta päätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa;
- 4) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 5) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa;
- 6) toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä, jonka tarkoituk-

sena on luonnon- tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen suojelun edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen; sekä 7) viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisena saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Asiassa saatu selvitys

Redstone Aero Oy on hakenut maankäyttö- ja rakennuslain 176 §:n nojalla tilapäistä rakennuslupaa Pyhtään kunnan tekniikkalautakunnan valvontajaoستolta kerrosalaltaan 324 neliömetrin ja tilavuudeltaan 1 670 kuutiometrin suuruisen kalustosuojana toimivan elementtirakenteisen varastorakennuksen rakentamiseen omistamalleen kiinteistölle 624-404-53-126. Rakennuspiirustusten mukaan kalustosuoja on harjakattoinen, sisätilakorkeudeltaan 5,5 metriä ja harjakorkeudeltaan noin 9,4 metriä korkea lämpöeristetty rakennus, joissa on kymmenen ikkunaa ja leveät taiteovet. Rakennuksen julkisivut ovat punaista pysty- tai vaakapaneelia. Nurkkalaudat, ovi- ja ikkunapielilaudat sekä otsalaudat ovat valkoisia. Rakennuksessa on vaaleanharmaa profiilipeltikate. Rakennus kuuluu paloluokkaan P3 ja sen suojaustaso ja palovaarallisuusluokka on 1.

Tekniikkalautakunnan valvontajaosto on myöntänyt haetun rakennusluvan valituksenalaisella päätöksellään. Päätöspöytäkirjan mukaan rakennuspaikka on Itäkirkonkylän kylässä Tuuskin yhdystien varressa. Rakennuspaikkaan ei kohdistu Korkeaharjun pohjavesialuetta lukuun ottamatta aluevarauksia Kymenlaakson maakuntakaavassa. Alueella ei ole voimassa lainvoimaista yleiskaavaa eikä asemakaavaa. Rakennus on tarkoitettu sijoittamaan pohjavesialueen reunavyöhykkeelle sijoittuvalle kiinteistön osalle pohjavesialueen kaukosuojavyöhykkeelle. Saman kiinteistön alueelle, hakemuksen kohteena olevien kalustosuojien eteläpuolelle on myönnetty 13.12.2017 rakennuslupa kahden yhteiskerrosalaltaan 1 679 kerrosneliömetrin suuruisen metsätalouden varastorakennusten rakentamiseen. Kiinteistön alueelle on myönnetty 29.4.2020 tilapäinen rakennuslupa kolmelle kalustohallille. Luvasta on valitettu Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Kiinteistön alueelle on myönnetty 1.10.2018 rakennuslupa kolmen yhteiskerrosalaltaan 972 neliömetrin suuruisen kalustohallin rakentamiseen. Itä-Suomen hallinto-oikeus on 6.9.2019 antamallaan päätöksellä kumonnut rakennuslupapäätöksen ja hylännyt lupahakemuksen. Asian käsittely on kesken korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Yksi rakennuksista on rakennettu loppukatselmusta vaille valmiiksi ennen kuin Itä-Suomen hallinto-oikeus on kumonnut rakennusluvan. Lupahakemuksen mukainen tilapäinen rakennus on samalla sijainnilla kuin jo lähes valmiiksi rakennettu kalustosuoja. Haetun rakennusluvan myöntäminen mahdollistaisi olemassa olevan kalustosuojan rakennustyön loppuunsaattamisen sekä takaisi rakennuksen turvallisen ja terveellisen käytön.

Traficom eli Liikenne- ja viestintävirasto on myöntänyt lentopaikka-alueen rakentamiseen ilmailulain 79 §:n mukaisen luvan ja lain 84 §:n mukaisen pitoluvan lentotoiminnan harjoittamiseen. Rakennettavia kalustosuojia on pidettävä lentopaikkaa ja sen käyttöä palvelevina, ilmailulain 2 §:n 2 momentin 3 kohdan tarkoittamina lentopaikkaan kuuluvina rakennuksina ja rakennelmina.

Tilapäinen rakennuslupa on osa maankäyttö- ja rakennuslain poikkeamislupajärjestelmää. Oikeudellisten edellytysten täytyessä tilapäinen rakennuslupa voidaan myöntää vastoin maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntöön sisältyviä määräyksiä, kieltoja ja rajoituksia, kuten esimerkiksi lain 16 §:n säännöksestä johtuvaa suunnittelutarveratkaisua. Lupahakemus täyttää laissa säädetyt tilapäisen rakennuksen rakennuslupan edellytykset. Haetulla luvalla on tarkoitus ratkaista tosiasiallisesti olemassa olevan ja luvitetun lentopaikan kalustosuojien akuutti tarve lentoturvallisuuskohdat huomioiden. Alueen maankäyttö on jo tullut tosiasiallisesti ratkaistuksi riittävällä tavalla huomioon ottaen ilmailulain ja maankäyttö- ja rakennuslain yhteensovittaminen.

Kymenlaakson maakuntavaltuuston 15.6.2020 hyväksymässä ja maakuntahallituksen 24.8.2020 lainvoimaa vailla olevana voimaan tulemaan määräämässä Kymenlaakson maakuntakaava 2040:ssa Pyhtään lentopaikka on osoitettu lentoliikenteen alueen kohdemerkinnällä ”II”. Suunnittelumääräyksen mukaan lentoliikenteen alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja käytön toteuttamisessa tulee ehkäistä merkittävät ympäristöhaitat teknisin ja toiminnallisoin ratkaisuin. Erityistä huomiota on kiinnitettävä asutukseen, luontoon sekä pohjaveteen kohdistuvien haittojen ehkäisemiseen. Maakuntakaavan kavaselostuksen mukaan lentoliikenteen alueena osoitetaan Utin lentokenttä ja Kymin ja Pyhtään lentopaikkoihin käytetään vastaavaa kohdemerkintää. Kymenlaakson muiden lentopaikkojen ominaisuudet eivät täytä maakunnallisen tarkastelun kriteereitä, vaan ne ovat vaikutuksiltaan ja toiminnan luonteeltaan enemmän paikallisia. Pyhtään kirkonkylän uusi työpaikka-alue tukeutuu selostuksen mukaan lentopaikkaan. Pyhtään lentopaikka ja sen ympärille kehittyvä elinkeinotoiminta muodostavat merkittävän kehitysalustan. Kymenlaakson maakuntakaava 2040:n ”Suunnitteluratkaisujen perustelut ja kohdeluettelo” -raportissa, joka on hyväksytty maakuntavaltuustossa 15.6.2020, on esitetty lentoliikenteen alueen suunnitteluratkaisun perusteluna, että Pyhtään lentopaikka tulee palvelemaan amatillista ilmailuliiketoimintaa, tulevaisuuden sähköistä ja miehittämätöntä liikennettä sekä lentopaikkaan tukeutuvaa elinkeinotoimintaa.

Pyhtään kunnanvaltuuston 27.4.2020 hyväksymässä Pyhtään Kirkonkylän lainvoimaa vailla olevassa osayleiskaavan tarkistuksessa Pyhtään lentopaikka on osoitettu lentoliikenteen ja siihen liittyvien toimintojen alueeksi merkinnällä LL-1. Merkintään liittyy määräys, jonka mukaan alueella sijaitsee lentokoneiden liikennealue, jolla voidaan rakentaa lentoliikennettä palvelevia rakennuksia, rakenteita ja muita toiminnan edellyttämiä alueita. Alueella voidaan myös toteuttaa tarpeelliset liikennealueet, alueen toimintoihin liittyviä yhdyskuntateknisen huollon alueita sekä palvelu- ja toimistotiloja. Ennen rakennuslupan myöntämistä on alueella laadittava tarkempi yleissuunnitelma maankäytöstä. LL-1-alueen viereen on osoitettu ilmailu-

toiminnan alue merkinnällä LL-2. Määräyksen mukaan alue on ensisijaisesti tarkoitettu droneliiketoiminnalle, miehittämättömien ilma-alusten ja maakulkuneuvojen testaukselle, näihin liittyvälle toimitilarakentamiselle sekä erilaisille ilmailuun ja ilmailuhistoriaan liittyville toiminnoille. LL-1 ja LL-2 -alueiden viereen on osoitettu asemakaavalla toteutettava työpaikka-alue merkinnällä TP sekä merkinnällä P-2 asemakaavalla toteutettava palvelujen alue, joka on tarkoitettu lentotoimintaan, virkistykseen tai näihin kytkeytyvälle toiminnalle.

Osayleiskaavan kaavaselostuksessa on todettu muun muassa, että yleiskaavan aikatahtäimen ollessa 10-20 vuotta yleiskaavan aluevarauksessa on varauduttu siihen, että lentopaikan toiminnan on mahdollista laajentua kyseistä toimintaa säätelevien lupaprosessien kautta. Selostuksen mukaan kansainvälisen matkustajaliikenteeseen kohdistuvista haasteista huolimatta etenkin teknologisesti kehittyvä ja sähköistyvä yleisilmailu pienemmillä lentokoneilla on kasvussa. Sopivista lentopaikoista on pulaa varsinkin etelärannikolla, jossa tilanteeseen vaikuttaa Malmin ja Hernesaaren Heliportin toiminnan päättyminen. Ilmailun tulevaisuus tuo mukanaan uutta kysyntää ja kehittämistoimintaa kuten ilmataksiliikenne, sähkölentokoneet sekä rahti- ja teknologiadronet. Kaavaehdotuksen laadinnan aikana on noussut esiin tarve hahmotella kaavan laajennusalueen kehittymisen vaiheisuutta ja tästä tarpeesta johtuen on laadittu Helsinki East Visio, jossa on hahmoteltu lentopaikan ja sen ympäristön rakentumista neljässä eri vaiheessa. Visio on hyvin pitkän aikavälin tavoite.

Liikenne- ja viestintävirasto on lausunut 3.3.2020 Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaostolle antamassaan lausunnossa, että kalustosuojat ovat osa lentopaikkaa ja tarpeellisia mahdollistamaan sekä suojaamaan lentopaikan toimintoja ja kalustoa, mukaan lukien lentopaikkaa käyttävät ilma-alukset. Kalustosuojat suojaavat kalustoa ja ilma-aluksia säältä ja ilkeivallalta ja mahdollistavat asianmukaisen huoltotoiminnan. Tällä on ilmailun turvallisuutta parantava vaikutus.

Oikeudellinen arviointi suunnittelutarveratkaisun tarpeesta

Hallinto-oikeus toteaa, että muun ohessa korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisuun KHO:1994-A-31 ja lyhyeen ratkaisuselostukseen 19.4.2007/1084 perustuvan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan rakennuslupaa ei voida myöntää tilapäisen rakennuksen rakennuslupana silloin, kun rakennus on tarkoitettu pysyttäväksi paikallaan viittä vuotta kauemmin. Se, että rakennus on teknisesti siirrettävissä toiseen paikkaan, ei yksinään osoita sitä, että rakennus on tarkoitettu pysyttäväksi paikallaan tilapäisesti, vaan asiaa on arvioitava maankäyttö- ja rakennuslain 176 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla ottamalla huomioon rakennuksen rakenteen lisäksi sen arvo ja käyttötarkoitus.

Hallinto-oikeus ottaa huomioon seuraavat seikat. Kymenlaakson maakunta-kaava 2040:n mukaan kaavassa osoitettu Pyhtään lentopaikka on maakunnallisesti merkittävä kohde. Kaavaselostuksen mukaan Pyhtään kirkonkylän uusi työpaikka-alue tukeutuu lentopaikkaan, joka muodostaa ympärilleen kehittyvän elinkeinotoiminnan kanssa merkittävän kehitysalustan. Lento-

paikka ja työpaikka-alue on osoitettu myös Pyhtään kunnanvaltuuston hyväksymässä Kirkonkylän osayleiskaavan tarkistuksessa. Kaavaselostuksen mukaan yleiskaavan aikatahtäimen ollessa 10-20 vuotta yleiskaavan alueva-
rauksessa on varauduttu siihen, että lentopaikan toiminnan on mahdollista laajentua. Laajennusalueen kehittymisen vaiheistus perustuu hyvin pitkän aikavälin tavoitteeseen. Liikenne- ja viestintäviraston lausunnon mukaan kalustosuojat ovat osa lentopaikkaa ja tarpeellisia mahdollistamaan lento-
paikan toiminta ja suojaamaan kalustoa ja ilma-alueksia. Hallinto-oikeus toteaa tämän selvityksen perusteella, että valituksenalaisella rakennusluvalla luvitettu kalustuoja palvelee hyvin olennaisella tavalla maakunnallisesti merkittävää lentotoimintaa, jota ei ole tarkoitettu tilapäiseksi, vaan päinvas-
toin tavoitteena on toiminnan merkittävä laajentuminen hyvin pitkällä aika-
välillä. Hallinto-oikeus arvioi kysymyksessä olevan kalustosuojan raken-
teesta, arvosta ja erityisesti sen käyttötarkoituksesta alueelle suunniteltua pysyväisluontoista lentoliikennetoimintaa palvelevana rakennuksena saatu selvitys huomioon ottaen, että kalustosuojaa ei ole katsottava tarkoitettun
pysytettäväksi paikallaan enintään viittä vuotta eikä se siten ole maan-
käyttö- ja rakennuslain 176 §:ssä tarkoitettu tilapäinen rakennus siitä huoli-
matta, että lupaviranomainen on määrännyt suunnittelemaan sen rakenteet
siten, että rakennus ovat purettavissa rakenteita rikkomatta kohtuullisin kus-
tannuksin. Tätä arvioita tukee myös se, että valituksenalaisen päätöksen
mukaan kysymyksessä oleva tilapäinen rakennuslupa mahdollistaa jo ole-
massa olevan, tavanomaisen rakennusluvan perusteella loppukatselmusta
vaille valmiiksi rakennettun kalustosuojan rakennustyön loppuunsaattamisen
sekä takaa keskeneräisen rakennuksen turvallisen ja terveellisen käytön.

Edellä sanottuun nähden kalustosuojan rakentaminen edellyttää maan-
käyttö- ja rakennuslain 176 §:ssä tarkoitettun rakennusluvan sijasta saman
lain 125 §:ssä tarkoitettua rakennuslupaa. Huomioon ottaen rakennushank-
keen laadusta ja laajuudesta, Pyhtään lentopaikka-alueen maankäytön suun-
nittelutilanteesta sekä rakennuspaikalle ja sen lähialueille suunnitellusta len-
toliikenne- ja ilmailutoiminnasta sekä työpaikka- ja palvelualueista edellä
esitetty selvitys sekä Pyhtään kirkonkylän läheisyys, alueen sijoittuminen
pohjavesialueen kaukosuojavyöhykkeelle ja varavedenottamon suoja-alu-
eelle sekä yhdestä kahteen kilometrin etäisyydelle kahdesta Natura 2000 -
verkoston alueesta ja luonnonsuojelualueesta hallinto-oikeus arvioi, että ra-
kennuspaikka sijaitsee alueella, jonka käyttöön liittyvien tarpeiden tyydyttä-
miseksi on syytä ryhtyä maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n 1 momentissa
tarkoitettuihin toimenpiteisiin, ja että myös rakennushanke itsessään on sel-
lainen, että rakentaminen edellyttää sanotun pykälän 2 momentin mukai-
sesti ympäristövaikutusten merkittävyuden vuoksi tavanomaista lupamenet-
telyä laajempaa harkintaa. Koska rakennuslupahakemuksessa tarkoitettulla
alueella ei ole voimassa asemakaavaa, rakentaminen edellyttää maankäyttö-
ja rakennuslain 137 §:ssä tarkoitettua suunnittelutarveratkaisua eli rakenta-
misen tulee täyttää tavanomaisen rakennusluvan edellytysten lisäksi erityi-
set edellytykset suunnittelutarvealueella.

Koska asiassa on kysymys rakennushankkeesta, joka edellyttää maan-
käyttö- ja rakennuslain 137 §:ssä tarkoitettua suunnittelutarveratkaisua, va-
litusoikeus rakennuslupaa koskevasta päätöksestä määräytyy maankäyttö-
ja rakennuslain 193 §:n mukaisesti siltä osin kuin valitusoikeutta ei olisi
lain 192 §:n 1 momentin nojalla.

Oikeudellinen arviointi Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ja Luonnollisesti Pyhtää ry:n valitusoikeuden osalta

Hallinto-oikeus toteaa ELY-keskuksen valitusoikeuden osalta ensin, että maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 7 kohdan mukaan valitusoikeus muun ohessa suunnittelutarveratkaisua koskevasta 137 §:n mukaisesta päätöksestä on viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa. Maankäyttö- ja rakennuslain 18 §:n 2 momentin mukaan ELY-keskuksen on valvottava, että kaavoituksessa, rakentamisessa ja muussa alueiden käytössä otetaan huomioon vaikutuksiltaan valtakunnalliset ja merkittävät maakunnalliset asiat. Lisäksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi. Kysymyksessä olevassa rakennuslupaa ja suunnittelutarveratkaisua koskevassa asiassa muita lakeja, joihin perustuviin tehtäviin ELY-keskuksen valitusoikeus voi perustua, ovat luonnonsuojelulaki, ympäristönsuojelulaki, vesilaki ja vesihuoltolaki.

ELY-keskuksen valituksessa on kysymys siitä, että maakunnallisesti merkittävää lentoliikennetoimintaa varten on myönnetty kalustusuojan rakennuslupa ilman riittävää maankäytön suunnittelua alueella, jolla suunnitellun toiminnan ympäristölliset vaikutukset muun muassa Natura-alueiden arvoihin ja muihin luonnonympäristön arvoihin ja yhdyskunnan vedensaannin kannalta tärkeään pohjavesialueeseen sekä hulevesien hallintaan tulisi selvittää ja arvioida, ja jolla eri maankäyttömuodot tulisi sovittaa yhteen sanottuihin vaikutusarviointeihin perustuen. Hallinto-oikeus toteaa, että luonnonsuojelua, vesihuollon järjestämistä, jätevesien käsittelyä ja vesiensuojelua koskevat valvontatehtävät kuuluvat luonnonsuojelulain 6 §:n 2 momentin, ympäristönsuojelulain 21 § 2 momentin, vesilain 1 luvun 7 §:n 2 momentin ja vesihuoltolain 4 §:n 2 momentin perusteella ELY-keskuksille. Kun lisäksi otetaan huomioon kysymyksessä olevan lentoliikennetoiminnan maakunnallinen merkittävyys ja muut asian erityispiirteet, ELY-keskuksen valitusoikeus on tässä asiassa sen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi tarpeen. Hallinto-oikeus ottaa vielä huomioon Redstone Aero Oy:n hankkeen laadusta ja sijainnista saadun selvityksen ja arvioi, että kysymyksessä oleva rakennushanke on vaikutuksiltaan maakunnallisesti merkittävä maankäyttö- ja rakennuslain 18 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, joten ELY-keskuksella on myös maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 7 kohdan mukaan valitusoikeus asiassa.

Hallinto-oikeus toteaa vielä, että oikeuskäytännössä on katsottu, että alueellisella ympäristökeskuksella on ollut valitusoikeus rakennusvalvonta-asiassa tuolloin voimassa olleiden hallintolainkäyttölain 6 §:n 2 momentin, maankäyttö- ja rakennuslain 18 §:n 2 momentin ja ympäristöhallinnosta annetun lain 4 §:n nojalla, kun valitusoikeus on ollut tarpeen alueellisen ympäristökeskuksen valvottavana olleen julkisen edun vuoksi (KHO:2005:79). Hallinto-oikeus arvioi, että kun ELY-keskuksella edellä esitetyn mukaisesti olisi tässä asiassa valitusoikeus suunnittelutarveratkaisusta siitä syystä, että valitusoikeus on sen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi tarpeen, voidaan lisäksi arvioida, että ELY-keskuksella on edellä todettu oikeuskäytäntö huomioon ottaen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1

momentin nojalla valitusoikeus myös suoraan valituksenalaisesta valvontajaoston päätöksestä, jolla on myönnetty rakennuslupa pysyvää lentoliikennetoimintaa palvelevalle luvanhakijan ja lupaviranomaisen tilapäisenä pitämälle kalustosuojalle.

Luonnollisesti Pyhtää ry on merkitty yhdistysrekisteriin 29.6.2018. Hallinto-oikeudessa vireillä olleessa kalustosuojien rakennuslupaa koskeneessa valitusasiassa 02533/18/4113 hallinto-oikeuteen 10.1.2019 sähköisesti saapuneiden yhdistyksen sääntöjen mukaan yhdistyksen kotipaikka on Pyhtää, ja yhdistyksen tarkoituksena on suojella Pyhtään luonto-, ympäristö- ja kulttuuriarvoja sekä edistää Pyhtään kehittymistä ja asukkaiden viihtyvyyttä. Kyseessä on sellainen maankäyttö- ja rakennuslain 193 §:n 6 kohdassa tarkoitettu yhdistys, jolla on valitusoikeus asiassa.

Oikeudellinen arviointi rakennusluvun edellytysten osalta

Kun Redstone Aero Oy:n rakennuslupahakemuksen käsittely olisi edellyttänyt edellä tässä päätöksessä todetun mukaisesti maankäyttö- ja rakennuslain 125 §:n mukaista rakennuslupaa ja 137 §:n mukaista suunnittelutarveratkaisua, Pyhtään tekniikkalautakunnan valvontajaoston ei olisi tullut hyväksyä lupahakemusta ja myöntää rakennuslupaa, koska kysymys ei ole ollut tilapäisen rakennuksen rakentamisesta enintään viiden vuoden ajaksi. Tästä syystä valvontajaoston valituksenalainen päätös on valitusten johdosta kumottava ja Redstone Aero Oy:n rakennuslupahakemus on hylättävä. Koska valituksenalainen päätös on kumottava sanotulla perusteella, lausunnon antaminen muista valitusperusteista raukeaa.

Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Saman pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että Redstone Aero Oy joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut sekä
Ympäristönsuojelulaki 17 §
Vesilaki 4 luku
Vesihuoltolaki 1 § ja 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL valituslupa, julkipano).

Päätöksen ovat tehneet hallinto-oikeuden jäsenet Jaana Malinen ja Ritva Schiestl.

Esittelevä jäsen

Ritva Schiestl

Jakelu

Päätös	Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, sähköpostitse antopäivänä
Oikeudenkäyntimaksu	maksutta
Päätös	Luonnollisesti Pyhtää ry, sähköpostitse antopäivänä
Oikeudenkäyntimaksu	maksutta
Jäljennös	Pyhtään kunnan tekniikkalautakunnan valvontajaosto, sähköpostitse antopäivänä
	Redstone Aero Oy / Asianajaja Sakari Niemelä, Asianajotoimisto Ympäristölaki Oy, postitse antopäivänä
Jäljennös tiedoksi	Ympäristöministeriö

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 510 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa, lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita, yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa, mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa eikä asioissa, joiden käsittely on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa maksu kuitenkin peritään riippumatta lopputuloksesta. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain (257/2002) nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015).